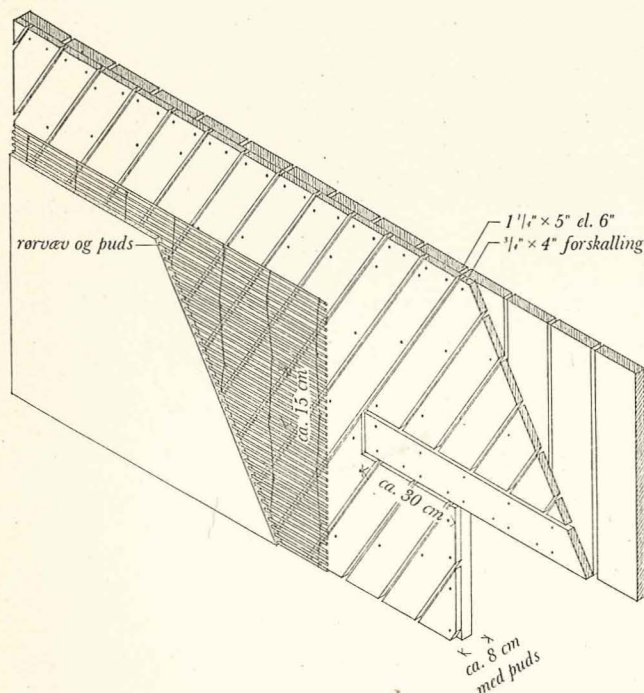
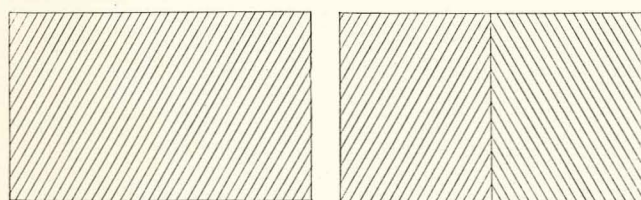

3	32	323	323.1		323.13	blad 1
konstruktioner	vægge-skorstene	lette skillerum	lette skillerum af træ		dobbelt bræddeskillerum	

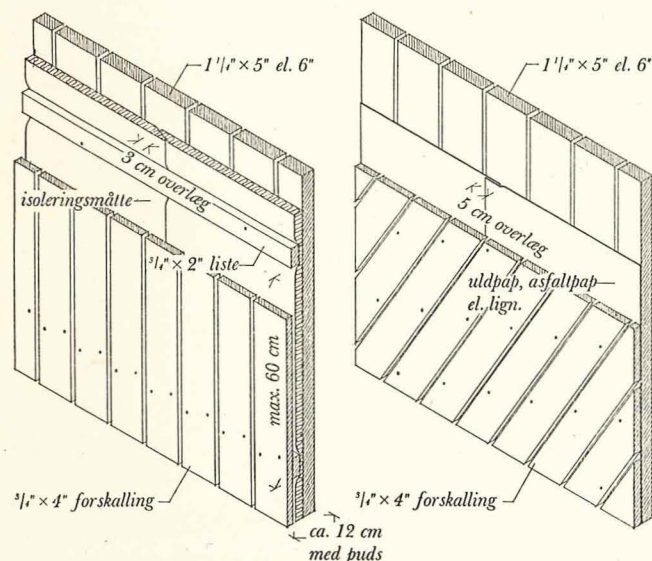
marts 1949

dobbelt bræddeskillerum med døråbning

dobbelt bræddeskillerum, forskallingssiden, mål 1:100. Tilvenstre normal udførelse, tilhøjre med forskallingen stigende fra begge sider mod midten

dobbelt bræddeskillerum med mellemlag af isoleringsmåtte og lister

dobbelt bræddeskillerum med mellemlag af uld- eller asfalt-pap

mål 1:20

Dobbelt bræddeskillerum

Konstruktionsprincip og udførelsesmåde

Dobbelt bræddeskillerum består af et lag lodrette brædder, sædvanligvis $1\frac{1}{4}'' \times 5''$ eller $6''$, foroven sømmet til loft og forneden til gulv, bjælke eller lign. (se detalje), samt et lag skråstillede brædder, forskalling, sædvanligvis $\frac{3}{4}'' \times 4''$, anbragt under en vinkel med vandret plan på ca. 60° og sømmet til de lodrette. Brædderne anbringes med ca. 10 mm mellemrum og røres og pudses. Brædder, som er bredere end $6''$, spaltes inden opsætningen.

Dobbelt bræddeskillerum skal i *Københavns kommune* udføres af lodret opsatte, mindst 31 mm ($1\frac{1}{4}''$) tykke brædder, forskallet på den ene side med mindst 19 mm ($\frac{3}{4}''$) tykke brædder og på begge sider forsynet med rørvæv og puds eller anden godkendt beklædning (se overfladebehandling), og skillerummet skal befæstes til tilstødende vægge og loft på forsvarlig måde.

Inden opsætningen anbringes ved loft og gulv, bjælke eller lign. ledere eller styrelister, permanente ledere, til støtte for de lodrette brædder. Hvert af de lodrette brædder fastgøres foroven og forneden med 2 stk. $3''$ søm, og alle lodrette brædder bør være gennemgående. Undtagelsesvis kan højst hvert 5. brædt stødes. Forskallingen fastgøres derpå til de lodrette brædder med 1 stk. $2''$ søm pr. kryds, anbragt skiftevis i den ene og den anden side. Langs alle skillerummets kanter, døråbninger og lign. samt ved stød sømmes tæt, d. v. s. 3 stk. søm pr. kryds. Stødning af forskalling bør undgås, men må dog foretrækkes fremfor stødning af de lodrette brædder.

Ved ganske korte skillerum kan forskallingen anbringes vandret, men igrønt bør en hældningsvinkel på ca. 60° , reguleret efter de forhåndenværende bræddelængder, overholdes af hensyn til skillerummets stivhed. Ved en hældningsvinkel på 45° , som tidligere var almindeligt, bliver færre brædder gennemgående fra gulv til loft end ved 60° , og 45° bør derfor kun anvendes ved længere skillerum. Især i ældre byggeri er forskallingen undertiden anbragt stigende fra begge sider mod skillerummets midte, således at det virker som sprængværk i forbindelse med loft og gulv. Da denne konstruktion imidlertid medfører en svækkelse af skillerummets stivhed, ligesom den kræver særlige hensyn til dørplacering, anvendes den sjældent i nybyggeri.

Skillerummet sømmes til tilstødende vægge eller fastgøres ved hjælp af murstifter. Ved tilstødning til skorsten og lignende kanaler, hvorfra træværk skal holdes i en bestemt afstand, udfyldes mellemrummet med rabitz (mørteludkastning på galv. trådnat eller lign., fastgjort i skillerum og kanal).

Ved skunkvægge (vægge under skrå tagflader) og andre steder, hvor kun den ene side af skillerummet pudses, anvendes undertiden af hensyn til tætheden pløjede, lodrette brædder på den side, som ikke pudses.

Ønskes skillerummet gjort tættere eller bedre isolerende, bl. a. ved skunkvægge, kan som mellemlag mellem bræddelagene anvendes f. eks. uldpap, asfaltpap eller isoleringsmåtter. Tjærepap og bitumenplader anvendes i reglen ikke på grund af deres gennemtrængende lugt. Om andre isoleringsmetoder se lyd- og varmeisolerende skillerum.

Uld- og asfaltpap opsættes i lodrette baner med 5 cm overlæg. Hver bane fastgøres foroven f. eks. med 3 stk. $\frac{3}{4}''$ papsøm. Isoleringsmåtter opsættes på tilsvarende måde, i reglen med 3 cm overlæg. Over isoleringsmåtterne anbringes $\frac{3}{4}'' \times 2''$ vandrette lister med max. 60 cm afstand og fastgjort med 2 stk. $2''$ søm pr. m. Anvendes $1''$ forskalling, kan afstanden øges til 80 cm. Forskallingen oplås ved denne konstruktion i reglen lodret, og hvert brædt fastgøres med 2 stk. $3''$ søm i hver liste.

Tømreren opstiller skillerummet med evt. mellemlag efter lofts-forskallingens færdiggørelse, og mureren rører og pudser, når elektriske ledninger og andre installationer er anbragt. Efter pudsearbejdets færdiggørelse anbringer snedkeren dørkarme m. v., som sømmes direkte i skillerummet.

3	32	323	323.1		323.13	blad 1
konstruktioner	vægge- skorstene	lette skillerum	lette skillerum af træ		dobbelt bræddeskillerum	

marts 1949

Anvendelse (Københavns kommunes bestemmelser).

Dobbelt bræddeskillerum anvendes som ikke bærende adskillelse mellem pulterrum og lign. samt mellem rum hørende til samme lejemål, d. v. s. egentlige opholds- og arbejdsrum, og de til disse knyttede birum, såsom entré, anretterrum, vaske-, stryge- og tørrerum.

Dobbelt bræddeskillerum bør ikke benyttes i kældre og lignende eventuelt fugtige rum.

Dobbelt bræddeskillerum regnes *ikke* for *brandfrit* og må derfor ikke benyttes som væg i kedelrum, ved elevatorskakte, trapperum og lign.

I bygninger med to etager foruden kælder, indrettet til beboelse for højst to familier, kan det dog tillades at udføre væg mod trapperum som dobbelt bræddeskillerum med puds på begge sider, ligesom mindre vare- eller madelevatorer, der kun passerer een etageadskillelse, i beboelsesbygninger kan omgives med f. eks. dobbelt bræddeskillerum med eller uden puds.

På grund af brandfaren skal endvidere overholdes bestemte afstande til skorsten, aftræks- og ventilationskanaler, ildsteder, ovnaftræk m. m.

Inderside af *skorsten* skal holdes mindst 22 cm fra træværk.

Inderside af almindelige *aftræksrør* skal holdes mindst 4 cm fra træværk.

Inderside af *lodrette ventilationskanaler* (ved særlige ventilationsanlæg) skal holdes mindst 6 cm fra træværk.

Inderside af *vandrette ventilationskanaler* (ved særlige ventilationsanlæg) skal holdes mindst 4 cm fra træværk.

Vandrette ventilationskanaler inden for et enkelt rum kan anbringes umiddelbart mod træværk.

Inderside af *varmluftskanaler* skal holdes mindst 10 cm fra træværk. Afstanden fra inderside af de varmluftskanaler, der fører fra de lodrette kanaler til de enkelte rum i en etage, kan nedsættes til 4 cm, når de isoleres med asbest (6 mm), moler eller lign. Såfremt de her nævnte kanaler anbringes frit i rummene uden inddækning eller beklædning, kan de anbringes umiddelbart mod træværk.

Fritliggende *varmtvands-* og *centralvarmeledninger* samt radiatorer skal blot holdes i mindst 1 cm afstand fra træværk, forudsat at temperaturen på vand eller damp ikke overstiger 100°. Ved højere temperaturer på vand eller damp og/eller ved ledninger og radiatorer anbragt i kanaler samt varmeskabe, gælder særlige afstandsregler (se centralvarmeanlæg).

Kakkelovne og lign. ildsteder skal holdes mindst 30 cm fra træværk. Såfremt ildstedets ydersider er udført af mur, porcelæn eller lign. eller ved kappeovne, regnes afstanden fra indsatsens yderside.

Aftræksrør (røgrør) fra kakkelovn, komfur, vaskekedel og lign. skal holdes mindst 30 cm fra træværk.

Underlag (gasbord) for *gasapparater og lign.* skal holdes mindst 20 cm fra pudsede og upudsede bræddeskillerum, gashaner mindst 100 cm fra upudsede bræddeskillerum, medmindre skillerummet beskyttes på en af magistraten godkendt måde, f. eks. ved en mindst 30 cm høj beklædning med fliser, jernbeskyttet asbest, asbestcementplader eller lign.

Gaskomfurer og gasvarmeovne skal overalt holdes mindst 30 cm fra pudsede bræddeskillerum.

Gasbadeovne og lign. fast anbragte gasildsteder skal holdes mindst 20 cm fra pudsede bræddeskillerum. Såfremt der mellem træværk og ildsted anbringes en fast metalplade i mindst 4 cm afstand fra træværket, kan afstanden indskrænkes til mindst 10 cm. Afstanden kan yderligere nedsættes til 3 cm, såfremt træværket beklædes med en mindst 6 mm asbestplade, dækket med jernplade.

(Gas)ovnaftræksrør skal holdes mindst 10 cm fra alt træværk. Beklædes træværket med mindst 6 mm asbestplade, dækket med jernplade, kan afstanden dog nedsættes til 3 cm. Føres (gas)ovnaftræksrør gennem træværk, kan afstanden nedsættes til 5 cm, når rummet mellem røret og træværket udfyldes med beton eller andet godkendt materiale.

Da brædderne kan opsuge fugt og angribes af råd, må dobbelt bræddeskillerum ikke benyttes som væg om *bade- og W. C.-rum*. I ældre bygninger kan dobbelt, pudset bræddeskillerum dog tillades bibeholdt om baderum, hvor forholdene efter magistratens skøn er egnede, når væggene indtil en afstand af 2 m fra bruse og 1 m fra kar beklædes med mindst 2 cm monierpuds i hele deres højde og iøvrigt gøres vandtætte i mindst 1,80 m højde ved glitning, oliemaling, beklædning med fliser med mindst 3 mm brede fuger eller andet godkendt materiale.

I ældre bygninger kan dobbelt, pudset bræddeskillerum ligeledes tillades bibeholdt om *W. C.*, når de gøres vandtætte som ovenfor beskrevet i en højde af 1,50 m. I særlige tilfælde kan nye skillerum om *W. C.* tillades udført som dobbelte, pudsede bræddeskillerum (praktiseres sjældent).

Egenskaber (for skillerum udført af et lag 1¼" og et lag ¾" brædder. Hvor der er anført »puds på een side«, er der regnet med pløjede brædder på den side, som ikke pudses).

Vægt: ca. 65 kg pr. m², med puds på begge sider.
ca. 46 kg pr. m², med puds på een side.

Mellemlag af uldpap vejer ca. 0,5 kg pr. m².

Mellemlag af asfaltpap vejer ca. 5 kg pr. m².

Mellemlag af 25 mm isoleringsmætter og lister vejer ca. 7 kg pr. m².

k = 1,38, med puds på begge sider

k = 1,45, med puds på een side

k = 1,33, med mellemlag af uldpap og med puds på begge sider

k = 1,38, med mellemlag af uldpap og med puds på een side

k = 1,35, med mellemlag af asfaltpap og med puds på begge sider

k = 1,41, med mellemlag af asfaltpap og med puds på een side

k = 0,74, med mellemlag af 25 mm isoleringsmätte og ¾" lister og med puds på begge sider.

k = 0,76, med mellemlag af 25 mm isoleringsmätte og ¾" lister og med puds på een side.

Luftlydisolation: (målinger herfor findes endnu ikke, men oplysning derom vil blive bragt, så snart det er muligt. Nedenfor er der gjort plads til disse oplysninger).

Alm. udførelse med puds på begge sider:

Med mellemlag af uld- eller asfaltpap og med puds på begge sider:

Med mellemlag af 25 mm isoleringsmätte og ¾" lister og med puds på begge sider:

Snylteplanter og skadedyr:

Som organisk materiale er brædderne udsat for angreb af snylteplanter og skadedyr. Insektangreb kan forekomme f. eks. i skunkvægge, hvor den side, som vender ud mod tagrummet, ikke er pudset. I kældre og tilsvarende eventuelt fugtige steder kan svampeangreb forekomme, og på disse steder anvendes derfor kun lægteskillerum, enkelt bræddeskillerum eller lign., hvor et svampeangreb øjeblikkelig kan konstateres.

Svind:

Brædderne vil med tiden svinde, efterhånden som fugtighedsindholdet nedsættes ved udtørring. Dette forhold får især betydning for puds, som kan revne, når træet arbejder. På alle udsatte steder, f. eks. hvor skillerummet støder til vægge, bør pudsen derfor armeres udover den armering, som pudsbereren, rørvævet yder i sig selv. Se overfladebehandling.

Vandopsugning:

Brædderne kan opsuge en hel del vand, og dobbelt bræddeskillerum må derfor ikke benyttes som væg omkring baderum og i reglen heller ikke om *W. C.*, ligeledes bør anvendelse af dobbelt bræddeskillerum undgås i andre fugtige rum eller rum, hvori der udvikles damp, hovedsagelig på grund af faren for råd. Se anvendelse.

Modstand overfor ild.

Dobbelt bræddeskillerum regnes for branddrøjt i en time, men er ikke brandfrit, og derfor findes en hel række indskrænkende bestemmelser for dets brug. Se anvendelse.

Modstand overfor mekaniske påvirkninger:

På grund af bræddernes elasticitet yder dobbelt bræddeskillerum god modstand overfor stød, slag og andre lign. mekaniske påvirkninger, idet dog pudslaget naturligvis er relativt sart.

Materialeforbrug

1¼" × 5" brædder: 7,4 m = 23¹/₂ fod eller 1,01 kubikfod pr. m²

1¼" × 6" brædder: 6,25 m = 19¹/₂ fod eller 1,04 kubikf. pr. m²

¾" × 4" forskalling: 9,10 m = 29 fod eller 0,61 kubikfod pr. m²

1" × 4" forskalling: 9,10 m = 29 fod eller 0,81 kubikfod pr. m²

3" søm til fastgørelse af lodrette brædder: ca. 30 stk. pr. lb. m. (1 pakke indeholder ca. 415 stk.).

2" søm til fastgørelse af forskalling: ca. 60 stk. pr. m². (1 pakke indeholder ca. 885 stk.).

Rørvæv leveres i ruller af forskelligt format, alle dækkende ca. 20 m².

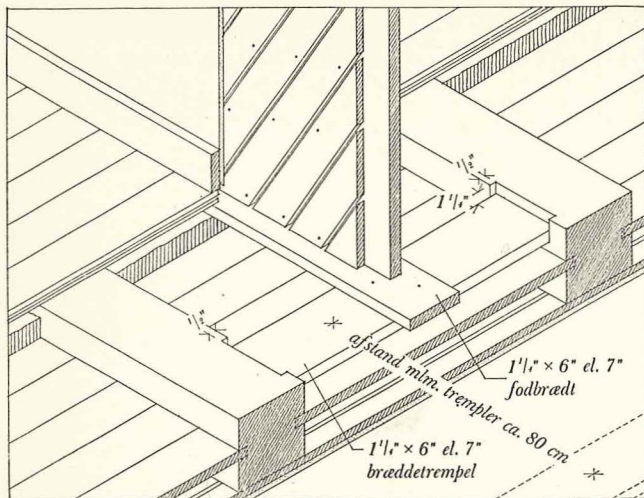
¾" galv. rørsøm: ca. 50 stk. pr. m² pr. side. (1 pakke indeholder ca. 1635 stk.).

Pudsmørt: 0,15 hl pr. m² pr. side.

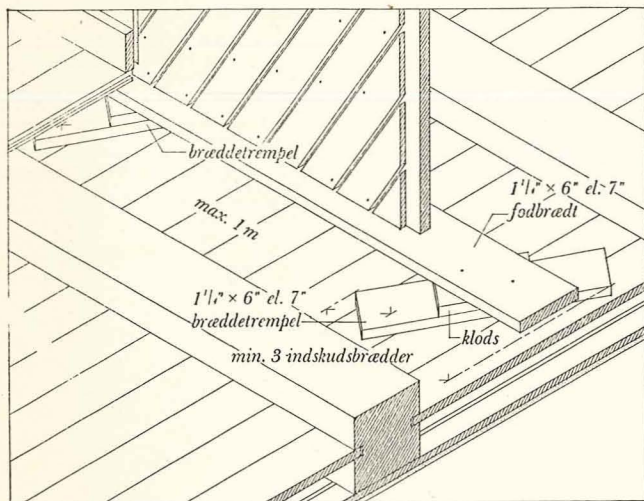
Angående andre materialer, se under materialegruppen.

3	32	323	323.1		323.13	blad 2
konstruktioner	væggeskorstene	lette skillerum	lette skillerum af træ		dobbelt bræddeskillerum	

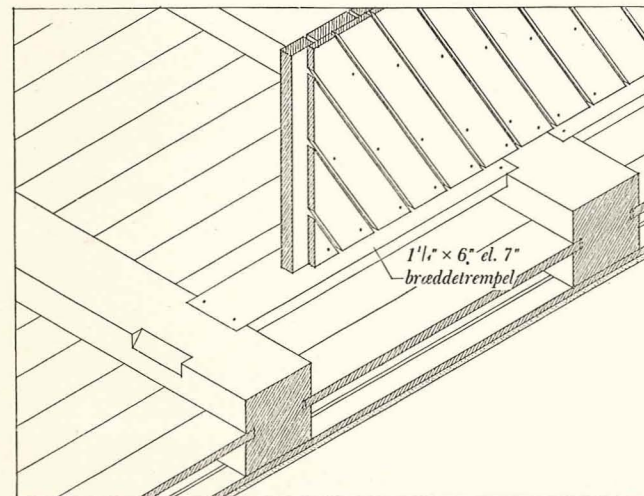
marts 1949

skillerummet anbragt mellem træbjælker. Bedre løsning

skillerummet anbragt mellem træbjælker

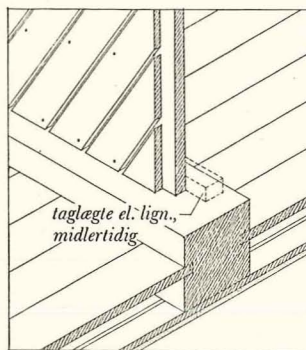
skillerummet anbragt på tværs af træbjælker

Døre og andre åbninger

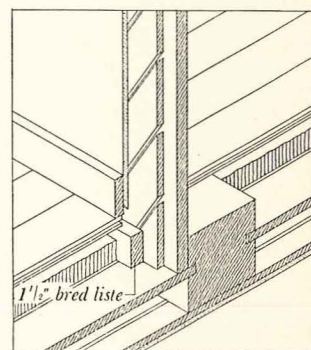
Over døråbninger anbringes i plan med den øvrige forkalling et vandret forskallingsbrædt (se første tegning på blad 1), hvortil de afskårne lodrette brædder fastgøres. Dette brædt udføres ca. 60 cm længere end døråbningens bredde, svarende til 2 stk. 6" brædder på hver side af døren, og det sømmes til disse med 3 stk. 2" søm hvert sted. Langs alle døråbningens kanter anbringes ligeledes 3 stk. 2" søm i hvert bræddekryds.

Ved større åbninger, som ikke når til gulv, anbringes også under åbningen et vandret forskallingsbrædt.

Mindre åbninger, f. eks. for lemme, udskæres i reglen, efter at skillerummet er opstillet, og langs alle kanterne anbringes 2 ekstra søm i hvert bræddekryds.

skillerummet anbragt på træbjælke

skillerummet anbragt på siden af træbjælke

T**1. ved træbjælkelag**

Til støtte for de lodrette brædder anbringes, hvor det er nødvendigt, en leder af taglægte, forskallingsbrædt eller lign., som fjernes efter opstillingen.

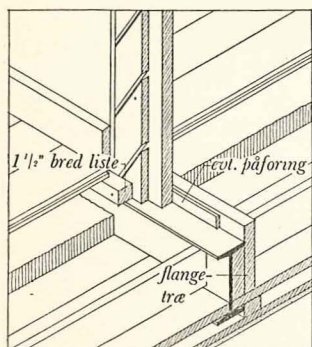
a) skillerum parallelt med og over bjælkerne opstilles direkte på disse. Anbringes skillerummet langs en bjælke, fastgøres de lodrette brædder til bjælkesiden, og på den modsatte side af skillerummet fastgøres til støtte for gulvbrædderne en 1 1/2" bred liste med 4 stk. 3 1/2" søm pr. m. Denne løsning kræver en nøjagtig anbringelse af bjælken.

b) skillerum parallelt med og mellem bjælkerne anbringes bedst på bræddetrempler, som indlægges mellem bjælkerne med ca. 80 cm afstand og forsænket 1 1/4" (fodbrædtets tykkelse). Bræddetremplerne udføres af 1 1/4" x 6" eller 7" brædder, 1" længere end den frie afstand mellem bjælkerne. Evt. anvendes kalmarbrædder, som er billige og solide. De fastgøres til bjælkerne med 2 stk. 3 1/2" søm i hver ende. Over bræddetremplerne fastgøres med 2 stk. 3 1/2" søm i hver trempe et 1 1/4" x 6" eller 7" fodbrædt, ofte et kalmarbrædt, hvorpå skillerummet opstilles. Ved en hyppigt anvendt løsning anbringes fodbrædtet på 1" x 4" bræddetrempler, som med højst 1 m mellemrum spænder på skrå over mindst 3 indskudsbrædders bredde. Fodbrædtet klodses enten op til bjælkeoverkant, eller der anbringes, til støtte for gulvbrædderne, på begge sider af skillerummet 1 1/2" brede lister fastgjort med 4 stk. 3 1/2" søm pr. m. Denne løsning medfører ofte, at indskudsbrædderne giver efter for belastningen, således at der med tiden opstår pudsrevner ved loftet. Ved træbjælkelag uden indskud anvendes den førstnævnte løsning.

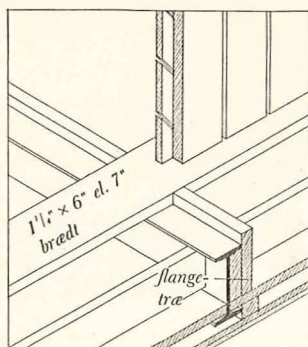
c) skillerum på tværs af bjælkerne anbringes på 1 1/4" x 6" eller 7" bræddetrempler indlagt mellem bjælkerne i højde med bjælkeoverkant. Tremplerne skæres skråt til i enderne, og i bjælkerne udstemmes tilsvarende. Evt. bomkanter kan overflodigegøre udstemningen. Tremplerne fastgøres med 2 stk. 3 1/2" søm i hver ende.

3	32	323	323.1		323.13	blad 2
konstruktioner	væggeskorstene	lette skillerum	lette skillerum af træ		dobbelt bræddeskillerum	

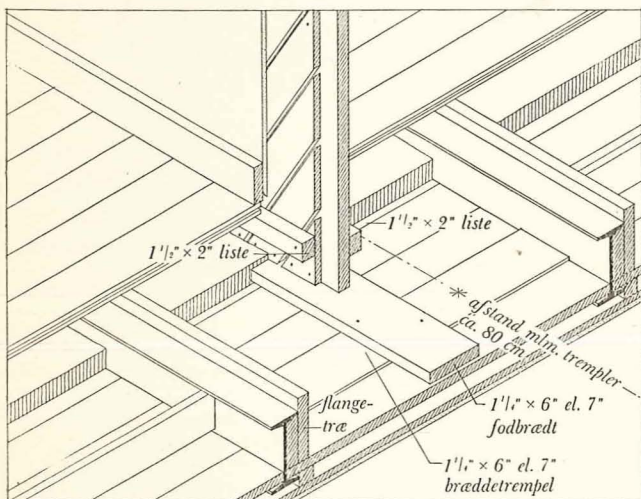
marts 1949

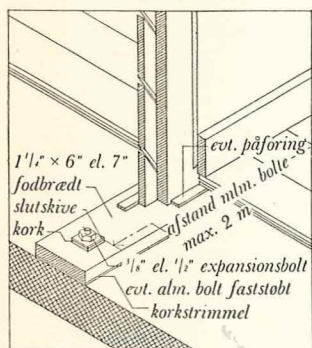
skillerummet anbragt på jernbjælke

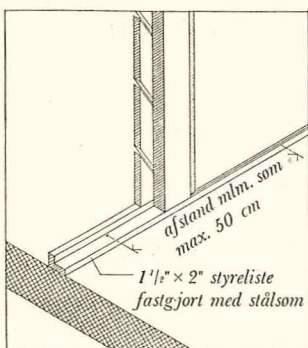
skillerummet anbragt på tværs af jernbjælker

skillerummet anbragt mellem jernbjælker

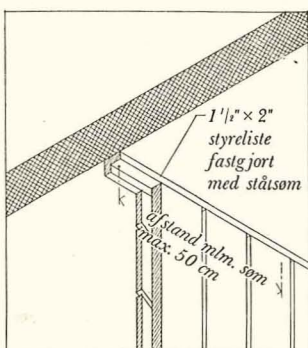
skillerummet anbragt på betondæk eller lign., hvor der lægges bræddegulv på strøer

skillerummet anbragt på betondæk eller lign., hvor gulvbelægningen lægges direkte på dækket

tilslutning til forskallede lofter

tilslutning til betonlofter eller lign.

2. ved jernbjælkelag

Til støtte for de lodrette brædder anbringes, hvor det er nødvendigt, en leder af taglægte, forskallingsbrædt eller lign., som fjernes efter opstillingen.

a) skillerum parallelt med og over bjælkerne kan opstilles med flangetræet som støtte for de lodrette brædder, evt. med en påføring. På den modsatte side af skillerummet anbringes i højde med flangetræets overkant en $1\frac{1}{2}$ " bred liste til støtte for gulvbrædderne, fastgjort med 4 stk. $3\frac{1}{2}$ " som pr. m. Hvis flangetræet ikke rager mindst 1" op over jernbjælken, bør de lodrette brædder for at muliggøre tilfredsstillende sømning fastgøres på flangetræets frie side.

b) skillerum parallelt med og mellem jernbjælker anbringes f. eks. på $1\frac{1}{4}$ " x 6" eller 7" bræddetrempler, evt. af kalmarbrædder, som indlægges mellem bjælkerne med ca. 80 cm afstand. Bræddetremplerne aflægges på flangerne, enten ovenpå eller mellem indskudsbrædderne, og over tremplerne fastgøres med 2 stk. $3\frac{1}{2}$ " søm i hver trempel et $1\frac{1}{4}$ " x 6" eller 7" fodbrædt, ligeledes ofte et kalmarbrædt, hvorpå skillerummet opstilles. På begge sider af skillerummet fastgøres med 4 stk. $3\frac{1}{2}$ " søm pr. m $1\frac{1}{2}$ " brede lister til støtte for gulvbrædderne.

c) skillerum på tværs af jernbjælker anbringes på tilsvarende måde som ved træbjælkelag, idet dog bræddetremplerne her kan erstattes med et gennemgående fodbrædt. Der udskæres for fodbrættet i flangetræet.

3. ved beton og lign.

Såfremt gulvet lægges på strøer, anbringes skillerummet på et $1\frac{1}{4}$ " x 6" eller 7" fodbrædt, som klodses op eller påføres med tynde lister, således at gulvbrædderne kan lægges af på det. Fodbrættet kan fastgøres enten med 70-80 mm lange stålsøm eller med $\frac{3}{8}$ " ekspansionsbolte, for hvilke der hugges hul i betonen. Ved etageadskillelser med hulstensblokke må det nøje påses, at fastgørelsesmidlerne anbringes uden at skade blokkene, og i almindelighed anvendes ekspansionsbolte ikke ved disse dæk.

Af hensyn til lydisolationen anbringes fodbrættet undertiden på korkstrimler eller lign., og under boltens slutskiver anbringes ligeledes f. eks. korkskiver. Det er nødvendigt at isolere langs alle skillerummets kanter for at opnå nogen virkning, således at det kan volde besvær at få skillerummet tilstrækkelig stift. Man har her i landet endnu ikke målinger for en sådan konstruktion, og man kan derfor ikke sige noget om, hvorvidt de opnåede fordele modsvarer fordyrelsen.

Før opstillingen anbringes på fodbrættet til støtte for de lodrette brædder en leder af taglægte eller lign., som fjernes efter opstillingen.

Lægges gulvbelægningen umiddelbart på betonen, anvendes i stedet for det normale fodbrædt med leder en $1\frac{1}{2}$ " x 2" liste med fals svarende til de lodrette brædder. Listen kan fastgøres som nævnt ovenfor.

Ofte fastgøres fodbrættet ikke, men kiles blot op under skillerummet, som i hvert fald må fastgøres til loft (se næste afsnit). Det er imidlertid klart, at en sådan løsning giver mindre stabilitet end de fornævnte, og kan medføre ubehageligheder, hvis de bærende konstruktioner sætter sig.

Tilslutning til loft

Over samlingen mellem skillerum og loft af andet materiale anbringes ca. 15 cm brede strimler af galv. trådned med 20 mm maskevidde som ekstraarmering for pudsens.

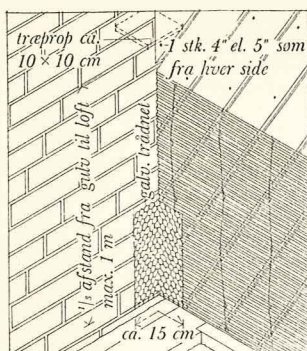
Ved forskallede lofter anbringes normalt ikke net, men ved særlig omhyggeligt arbejde må det dog anbefales, da der i visse tilfælde kan opstå pudsrevner ved samlingen.

1. ved forskallede lofter opstilles skillerummet mod ledere af forskallingsbrædder, taglægte eller lign., som fjernes efter opstillingen, og de lodrette brædder sømnes direkte i loftsforskallingen.

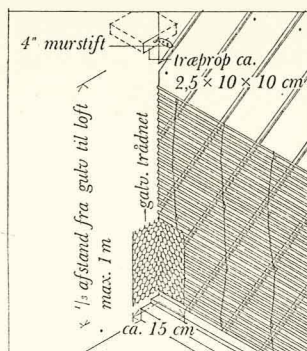
2. ved betonlofter og lign. anbringes en $1\frac{1}{2}$ " x 2" liste med fals for de lodrette brædder. Listen kan fastgøres med 70-80 mm stålsøm. Ønskes særlig hensyntagen til lydisolationen må der anbringes isolationsmateriale mellem listen og loft og iøvrigt langs skillerummets andre kanter som nævnt ved tilslutning til gulv (se dette afsnit, pkt. 3).

3	32	323	323.1		323.13	blad 3
konstruktioner	vægge-skorstene	lette skillerum	lette skillerum af træ		dobbelt bræddeskillerum	

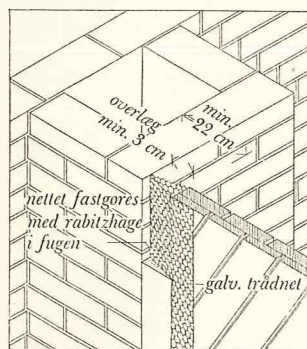
marts 1949

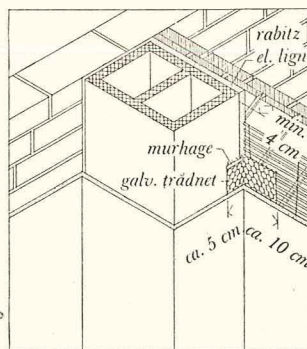
tilslutning til muret væg. Vist med fastgørelse ved hjælp af søm

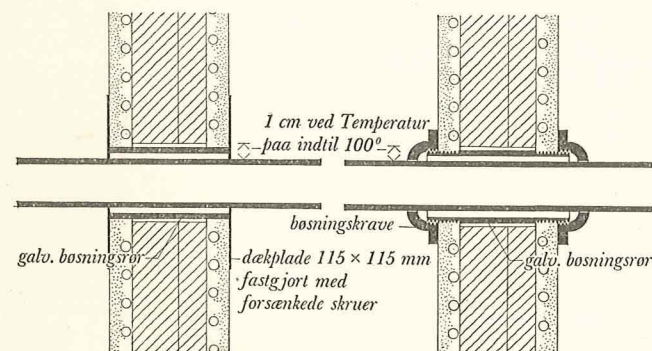
tilslutning til betonvæg. Vist med fastgørelse ved hjælp af murstifter

tilslutning til skorsten

tilslutning til aftræksrør

rørbøsning med dækplader, mål 1:5

rørbøsning med bøsningsskraver, mål 1:5

mål 1:20

Tilslutning til vægge

Over samlingen mellem skillerummet og væg af andet materiale anbringes ca. 15 cm brede strimler af galv. trådnet med 20 mm maskevidde som ekstra armering for puslen.

1. tilslutning til bræddevægge volder ingen særlige problemer. Det yderste lodrette brædt stødes tæt til den anden væg og fastgøres til denne med 4 stk. 3" søm pr. m.

2. tilslutning til øvrige lette skillerum, se disse.

3. tilslutning til murværk eller beton udføres enten med mindst 2 stk. 4" eller 5" søm pr. m, sømnet skråt fra hver side gennem det yderste brædt, eller med mindst 1 stk. 4" murstift pr. m (se tegning). I forvejen anbringes træpropper, indstøbt i betonen eller anbragt i en lejefuge i muren, dog udelades træpropper ofte ved mur, når der anvendes murstift. Træpropperne udføres ca. 4"×4", ved murværk i en tykkelse svarende til fugen, iøvrigt ca. 1" tykke, og de anbringes således, at der ikke sømnes i endetræ. Murstifter fastgøres til skillerummet med 2—3 stk. 2" søm pr. murstift.

Normalt stiftes 3 steder mellem gulv og loft, svarende til en afstand på 60—90 cm mellem stiftningerne. Nogle foretrækker at forøge skillerummets stivhed ved at føre et enkelt forskallingsbrædt et stykke (ca. 4 cm) ind i murværket eller betonen på to steder, f. eks. 50 cm fra henholdsvis gulv og loft.

Tilslutning til skorsten, aftræksrør og lign.

Hvor træværk af hensyn til brandfare skal holdes i en bestemt afstand fra kanaler (se anvendelse), udfyldes det lovbestemte mellemrum mellem skillerummets kant og kanalen med rabitz, en mørteludkastning på galv. trådnet, i reglen med 20 mm maskevidde eller evt. på galv. strækmetal eller lign.

Trådnettet fastgøres til murede vænger med galv. rabitzhager og føres mindst 3 cm ind på begge sider af skillerummet (se tegning), hvor det fastgøres med galv. 1" rørsøm.

Ved skorstenen med mindst 1 stens vangetykkelse fastgøres skillerummet med murstifter som beskrevet i foregående afsnit, men uden anvendelse af træpropper. Over samlingerne anbringes ca. 15 cm brede strimler af galv. trådnet som armering for puslen. Ved varmluftkanaler med 1/2 stens vangetykkelse kan skillerummet støde umiddelbart op mod vangen, men må ikke fastgøres i denne. Over samlingen anbringes trådnet som ovenfor nævnt.

Ved kanaler af eternit eller beton, hvori der ikke må sømnes, bør skillerummet føres forbi kanalen i den lovbestemte afstand, og mellemrummet udfyldes f. eks. med rabitz. I hjørnet mellem skillerummet og kanalen anbringes en ca. 15 cm bred strimmel galv. trådnet, som kun må fastsømmes i brædderne og rabitzten. Ved særlig omhyggeligt arbejde føres trådnettet videre uden om kanalen til fastgørelse i tilstødende væg eller lign.

Rørgennemføringer

Vand- og centralvarmeledninger føres gennem skillerummet i galv. bøsningsskraver, således at rørene frit kan udvide sig. Bøsningsskraverne forsynes på begge sider af skillerummet med dækplade eller bøsningsskraver, og det afskæres plant med puslen, såfremt der anvendes dækplade.

Fritliggende varmtvands- og centralvarmeledninger skal i Københavns kommune holdes mindst 1 cm fra træ, forudsat at temperaturen på vand eller damp ikke overstiger 100°. Ved højere temperaturer gælder særlige afstandsregler (se centralvarmeanlæg). Dækplader (eller bøsningsskraver) findes som handelsvare og kan leveres både til en og to rørstreng. Bøsningsskraver findes ligeledes som handelsvare i forskellige udformninger.

Gasledninger må ikke samles i skillerummet og ikke være elektriske ledninger eller apparater nærmere end 5 cm (Københavns belysningsvæsenes bestemmelser). Iøvrigt skal der blot pusles tæt om ledningen.

Faldrør føres gennem skillerummet uden videre foranstaltninger; der pusles tæt om ledningen.

3	32	323	323.1		323.13	blad 3
konstruktioner	vægge- skorstene	lette skillerum	lette skillerum af træ		dobbelt bræddeskillerum	

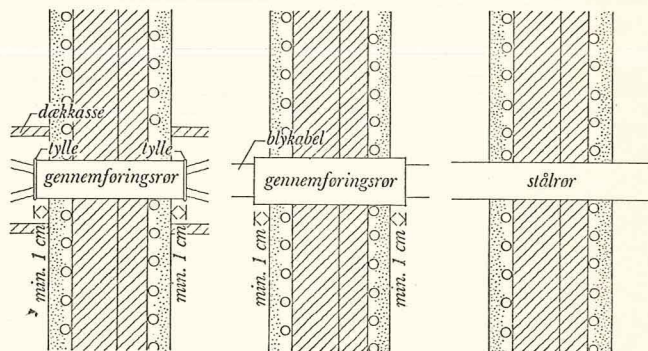
marts 1949

Elektriske installationer

Gennemføring af målerledning i dobbelt bræddeskillerum udføres som ved træbjælkelag (se træbjælkelag, blad 10), idet dog gennemføringsrørens fremspring for vægfladen blot skal være mindst 1 cm. Skjult rørinstallation udføres i reglen ved at føre rørene i mellemrummet mellem de lodrette brædder fra etageadskillelsen direkte til montagegenstanden. Ofte affases kanten på brædderne for at give bedre plads (udføres af elektrikerens). Rørene fastgøres til skillerummet mindst 2 steder med 1 stk. 2" søm, som bukkes omkring røret. Rørene svømmes efter installationen med ren cementmørtel, da de tæres af pudsens kalkmørtel.

Ved døråbninger, hvor der skal anbringes kontakter, bør forskallingen holdes 1 cm fra den kant af døråbningen, hvor afbryderen skal sidde, således at ledningen kan føres ned langs det lodrette brædt, hvori karmen skal fastgøres. Vandret trækning af rør mellem gulv og loft kan kun udføres, hvis forskallingen er opslået vandret, i lignende tilfælde ved skrå forskalling anbringes de langs gulv eller loft på den forskallede side med skrå forbindelse til montagegenstanden. Overskæring af brædder bør undgås, da skillerummets stivhed er betinget af, at så mange brædder som muligt er gennemgående fra gulv til loft.

Installationen udføres inden røringen, og ved særlig godt arbejde udspændes galv. trådnæt over rørinstallationen.

gennemføring af elektriske ledninger, mål 1:5

Overfladebehandling

Efter opstilling af skillerummet og anbringelse af diverse installationsgenstande deri beskyttes det med et pudslag eller lign. godkendt materiale. Pudsen, som ikke har særlig vedhængning ved træ, hænger i en pudsbærer, f. eks. rørvæv.

Rørvæv (se gruppen materialer) anbringes med rørene på tværs af brædderne, ved 60° forskalling dog oftest vandret, og hver tråd sømmes med galv. 3/4" rørsøm med ca. 15 cm afstand. Rørvævet strammes op, ved at sømmene anbringes skiftevis på den ene og den anden side af tråden. Stød, der helst skal forløbes, udføres med 7 cm overlæg, og over samlingen sømmes en binde-tråd. Overalt hvor bræddeskillerum støder til andet materiale, ved særlig omhyggeligt arbejde også ved trælofter, samt ved udadgående hjørner anbringes strimler af galvaniseret trådnæt, i reglen 15 cm brede og med 20 mm maskevidde. Ved udadgående hjørner kan med fordel anvendes galvaniserede hjørnebeskyttere (se metaller under gruppen materialer) i stedet for trådnæt. Galv. trådnæt udkastes inden pudningen med cement- eller bastarmørtel, og elektrikerør og andre installationsgenstande af jern skal, såfremt de dækkes af puds, tilstøbes eller svømmes i ren cementmørtel, ligeledes inden pudningen, af hensyn til tæring forårsaget af kalkmørtelen.

Selve pudningen foregår i tre tempi. Først foretages udkastning med kalkmørtel, og når denne er hvidtør, grovpudses med alm. kalkmørtel, hvorefter der finpudses med fed kalkmørtel.

Til erstatning for puds og pudsbærer kan anvendes beklædning med såkaldte pudsplader, oftest gips mellem to lag karton, 9—11 mm tykke (godkendt i Københavns kommune). Pudspladerne fastgøres med 1 1/2" galv. rørsøm med ca. 10 cm afstand.